

16.10.2019

Traffic Management Finland Oy:n omistajastrategiset linjaukset

Liikenne- ja viestintäministeriö on valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetun lain (1368/2007) 5 §n 3 kohdan mukaisesti asettanut seuraavat Traffic Management Finland Oy:tä koskevat omistajastrategiset linjaukset.

Omistajaohjauksen perusteet

Traffic Management Finland Oy on valtion kokonaan omistama erityistehtäväyhtiö, joka on valtion liikenteenohjauskonsernin, Traffic Management Finland –konsernin emoyhtiö. Traffic Management Finland Oy:n toimialana on lennonvarmistusliiketoiminta sekä muu lentoliikenteeseen liittyvä liiketoiminta, meri-, rautatie- ja tieliikenteenohjaus ja -hallinta sekä niihin liittyvän tiedon keruu, hallinta ja hyödyntäminen. Yhtiö on liikenne- ja viestintäministeriön omistajaohjauksessa.

Eduskunnan, valtioneuvoston ja ministeriön ohjaustoimivallasta säädetään laissa valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta (1368/2007). Valtion omistajapolitiikkaa koskevat keskeiset linjaukset on asetettu valtioneuvoston periaatepäätöksessä omistajapolitiikasta (2016) sekä muussa valtioneuvosto-ohjauksessa. Yhtiö noudattaa palkitsemisessaan kulloinkin voimassa olevaa valtioneuvoston omistajapolitiittista periaatepäätöstä. Yhtiöön sovelletaan myös 1.1.2019 annettua liikenne- ja viestintäministeriön omistajaohjauksessa olevien osakeyhtiöiden hallinnointiohjetta (Corporate Governance -ohje). Yhtiö noudattaa soveltuvin osin toiminnassaan Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n laatiman listayhtiöiden hallinnointikoodin vaatimuksia sekä OECD:n corporate governance -suosituksia. Yhtiön hallinnon ja päätöksenteon järjestämisessä yleinen tavoite on hyvien hallintokäytäntöjen kehittäminen ja ylläpitäminen.

Traffic Management Finland Oy:n osakeyhtiölaista poikkeavista päätöksentekovaltuuksista määrätään yhtiöjärjestyksessä. Yhtiökokous päättää yhtiössä oikeustoimista, joilla on laajakantoinen tai tärkeä merkitys yhtiön toiminnassa yhtiön erityisen tarkoituksen toteuttamisessa, erityisesti ilmailiikennepalvelun, alusliikennepalvelun, rautatieliikenteen ohjauspalvelun ja tieliikenteen ohjauspalvelun saatavuuden varmistamiseen Suomessa.

Valtioneuvostolla ei ole eduskunnan myöntämiä Traffic Management Finland Oy:n osakkeiden luovutusvaltuuksia.

Traffic Management Finland -konserni

Traffic Management Finland -konserni on vahva, investointikykyinen, kustannustehokkaasti toimiva ja maltillisesti voittoa tuottava valtion kokonaan omistama erityistehtäväkonserni. Konserni on luotettava toimija, jonka liiketoiminta tukeutuu vahvasti kumppanuuksiin ja yhteistyöhön. Konsernin aktiivisuus ja halu kehittyä perustuvat toimintakulttuuriin, jossa korostuvat liikenteen turvallisuus ja asiakastarpeiden ymmärtäminen ja huomioiminen. Konserni tarjoaa palveluitaan suoraan tai välillisesti kaikille liikenteen ja liikenneväylien toimijoille. Konserni on oman alansa edelläkävijä, joka kehittää rohkeasti liikenteenohjaus- ja hallintapalveluja hyödyntäen aktiivisesti uusia innovaatioita ja henkilöstönsä erityisosaamista toiminnan jatkuvan kehittämisen mahdollistamiseksi.

Konsernin neljä tytäryhtiötä vastaavat kukin omasta liikennemuotokohtaisesta liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden liiketoiminnasta. Yhtiöiden yhteiset palvelut on järjestetty keskitetysti konsernitasolla. Konsernin tytäryhtiöitä ovat: Air Navigation Services Finland Oy, joka vastaa lennonvarmistustoiminnasta, Finrail Oy, joka vastaa rautatieliikenteenohjauksesta, Intelligent Traffic Management Finland Oy, joka vastaa tieliikenteenohjauksesta sekä Vessel Traffic Services Finland Oy, joka vastaa meriliikenteenohjauksesta.

Konsernin emoyhtiö raportoi omasta sekä tytäryhtiöiden toiminnasta ja taloudesta omistajalleen osana omistajaohjauksen ja yhtiön välistä säännöllistä raportointia ja yhteydenpitoa. Lisäksi yhtiö raportoi omistajalle strategisista tai muutoin yhtiöiden toiminnassa erityisen merkityksellisistä tapahtumista tai hankkeista.

Valtiolla on Traffic Management Finland -konsernin omistajana erityisintressi. Konsernilla on valtion määrittelemä yhteiskunta-, elinkeino-, turvallisuus- ja liikennepoliittinen tehtävä. Traffic Management Finland -konserni tuottaa yhteiskunnan, elinkeinoelämän sekä viranomaisten tarvitsemat välttämättömät liikenteenohjaus- ja hallintapalvelut, joilla varmistetaan liikenteen sujuvuus ja turvallisuus sekä huolehditaan liikenteenohjauksen ja -hallinnan toimintavarmuudesta kaikissa tilanteissa.

Yhtiön toiminnassa on tärkeää, että valtiotoimijoiden eri tehtävät tulevat yhteen sovitetuiksi.

Konsernin erityisenä tehtävänä on tarjota, ylläpitää ja kehittää liikenteenohjaus- ja hallintapalveluita puolustus- ja turvallisuusviranomaisten tarpeita varten siinä laajuudessa, kuin se on näiden lakisääteisten virkatehtävien hoitamiseksi perusteltua. Tämän erityistehtävän ohjaus varmistetaan ensisijaisesti toimialalainsäädännöllä.

Konsernin erityisenä tehtävänä on myös kerätä, hallita ja hyödyntää liikenteenohjaukseen liittyvää tietoa, tarjota sitä tasapuolisesti myös muiden toimijoiden saataville ja luoda mahdollisuuksia markkinoille syntyvälle uudelle liiketoiminnalle, joka perustuu automaatioon sekä tiedon että uusien liiketoimintamallien laajempaan hyödyntämiseen.

Valtioneuvoston 13.5.2016 antaman omistajapoliittisen periaatepäätöksen mukaisesti valtio tavoittelee yhtiöomaisuutensa hoidossa mahdollisimman hyvää taloudellista ja yhteiskunnallista kokonaistulosta. Traffic Management Finland Oy:n yhteiskunnallista ja taloudellista kokonaistulosta

arvioidaan sen perusteella, miten ja minkälaisilla kustannuksilla yhtiö täyttää yhteiskunnallisen palvelutehtävänsä.

Yhtiö toimii siten, että sen liiketoiminnan kustannustehokkuus paranee ja liiketoiminta on kokonaisuutena arvioituna liiketaloudellisesti kannattavaa. Taloudellinen tulos muodostuu yhtiöiden arvon pitkäjänteisestä kehityksestä sekä voitonjaosta ja erityistehtävien mukaisten palvelujen ja tietojen mahdollisimman tehokkaasta tuottamisesta.

Yhtiön yhteiskunnallinen tulos muodostuu yhteiskunnallisten tekijöiden asianmukaisesta huomioon ottamisesta. Näitä ovat esimerkiksi liikkumisen ja kuljettamisen tehostuminen, liikenteen sujuvoituminen ja liikenneturvallisuuden parantuminen. Viranomaisten yhtiöltä saamat palvelut ovat luotettavia ja laadukkaita. Lisäksi yhtiön yhteiskunnallinen tulos muodostuu elinkeinoelämän uusien liiketoimintamahdollisuuksien edistämisestä. Samalla konsernin tulee huolehtia liikenteen kehittämisestä ympäristön kannalta kestävällä tavalla.

Henkilöstö

Yhtiötä ja konsernia tulee kehittää siten, että yhtiössä työskentelee tyytyväisiä ja motivoituneita henkilöitä, jotka ovat alansa parhaita osaajia. Konsernin tulee tukea työntekijöidensä jatkuvaa oppimista, jolla varmistetaan se, että konserni ja sen yhtiöt kykenevät vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin ennakoivasti ja edelläkävijyyttä osoittaen.

Konsernissa tulee varmistaa hyvä esimiestyö ja johtamiskäytännöt sekä kehittää osaamista ja prosesseja uuden liiketoiminnan synnyttämiseen.

Omistajapolitiikasta annetun valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisesti valtio edellyttää omistajana henkilöstön ja johdon avointa vuorovaikutusta, työmarkkinasopimusten noudattamista sekä jatkuvaa ja aloitteellista henkilöstöpolitiikan kehittämistä. Yhtiön tulee varmistaa, että kaikkia työntekijöitä kohdellaan yhdenvertaisesti ja kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet urakehitykseen.

Traffic Management Finland Oy:n ja Väyläviraston strateginen kumppanuus

Väylävirasto tilaa kumppanuussopimuksella Traffic Management Finland Oy:ltä yhteiskunnan, viranomaisten ja elinkeinoelämän tarvitsemat välttämättömät operatiiviset liikenteenohjaus- ja hallintapalvelut sekä määrittää tuotettaville palveluille tavoitetason.

Traffic Management Finland Oy ja Väylävirasto uudistavat liikennealaa yhdessä. Strategiset kumppanit tuottavat palveluita, joilla on arvoa asiakkaille ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Kumppanuussopimus on avainasemassa turvattaessa toimijoiden sitoutuminen ja tavoitteellinen toiminta liikenteenohjauspalvelujen laadun ja liikenneväylien kehittämiseen koordinoitusti.

Kumppanuussopimus tarkoittaa, että Liikenteenohjauskonsernin tulee tehdä aktiivista yhteistyötä Väyläviraston kanssa suomalaisen liikenneverkon sekä liikenteenohjauksen ja –hallinnan kehittämiseksi suuntaan, joka tehokkaimmin palvelisi kansalaisten, elinkeinoelämän ja viranomaisten tarpeita sekä parantaisi suomalaisen liikennealan kilpailukykyä, kasvua ja uuden elinkeinotoiminnan kehittymistä. Toiminta ei saa rajoittua yksistään liikenteenohjaus- ja hallintapalveluihin, vaan viraston ja konsernin tulee tehdä laaja-alaista yhteistyötä, jota ohjaa yhteinen visio, toiminnalliset tavoitteet sekä keskinäiseen luottamukseen perustuvat toimintamallit.

Asiakkaat

Traffic Management Finland Oy:n tehtävänä on tuottaa ja kehittää liikenteenohjaus- ja hallintapalveluita kaikille liikenteenkäyttäjille kaikissa liikennemuodoissa turvallisen ja sujuvan liikenteen varmistamiseksi. Konsernin erityistehtävään sisältyvän yhteiskuntavastuun mukaisesti konserni palvelee kansalaisia, elinkeinoelämää sekä viranomaisia.

Konsernin tulee jatkuvasti pyrkiä kehittämään asiakaspalveluaan, jotta asiakastarpeet ja niihin tuotettavat palvelut kohtaisivat mahdollisimman hyvin. Samalla konsernin tulee kehittää kyvykkyyttään analysoida ja ymmärtää asiakkaiden tarpeita.

Konsernin tulee rakentaa vahvoja kumppanuuksia liikennealan sekä muiden sektoreiden sidosryhmien kanssa uusien, asiakastarpeisiin perustuvien palvelujen kehittämiseksi, joilla edesautetaan uusien palvelumarkkinoiden syntyä sekä edesautetaan suomalaisen liikennemarkkinan kehitystä ja kilpailukykyä.

Toiminnan puitteissa mahdollisesti kehitettävien uuden tyyppisten palveluiden painotusta tulee kohdentaa erityisesti sellaisiin avoimen rajapinnan tuotteisiin, joita palveluntuottajat ja yksityiset kehittäjät voisivat helposti hyödyntää omassa toiminnassaan. Samalla tulee pyrkiä liiketoiminnallisten palvelukokonaisuuksien luomiseen.

Konserni palvelee ja tekee tiivistä yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa, mukaan lukien liikennehallinnon virastot, Puolustusvoimat, Rajavartiolaitos, pelastusviranomaiset ja poliisi, tarjoten viranomaisille liikenteenohjaukseen ja -hallintaan liittyviä palveluja ja tietoja. Puolustus- ja turvallisuusviranomaisten palveluiden saatavuus on turvattu toimialalainsäädännössä. Konsernin toiminta luo viranomaisille uusia mahdollisuuksia ennakoida ja tunnistaa mahdollisia liikenteen turvallisuuteen ja sujuvuuteen liittyviä riskejä. Liikenteenohjauksessa tehtävällä tiiviillä yhteistyöllä parannetaan viranomaisten toimintaedellytyksiä vastata operatiivisella tasolla oman hallinnonalaansa liikenteeseen liittyvistä viranomaistehtävistä. Konsernin toiminta vahvistaa omalta osaltaan edellytyksiä poikkihallinnollisen viranomaisyhteistyön kehittämiseksi.

Yhteiskuntavastuu osana yritys vastuuta

Tehokkaalla liikenteenohjauksella ja –hallinnalla on keskeinen yhteiskunnallinen merkitys ihmisten liikkumisen sekä elinkeinoelämän tarvitsemien kuljetusten sujuvuuden ja turvallisuuden varmistamisessa sekä liikenteen turvaamisessa normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa. Turvallisella ja sujuvalla liikenteellä on myös huomattava kansantaloudellinen merkitys.

Konsernin eri yhtiöiden tehtävistä säädetään alusliikennepalvelulaissa (623/2005), ilmailulaissa (864/2014), liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) sekä raideliikennelaissa (1302/2018). Sääntelyn tavoitteena on taata ihmisten liikkumisen sekä elinkeinoelämän tarvitsemien kuljetusten sujuvuus ja turvallisuuden varmistaminen sekä liikenteen turvaaminen normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.

Konsernin toiminnassa korostuu vahvasti yhteiskuntavastuu. Konserni edesauttaa toimintakulttuurillaan ja investointiratkaisuillaan yhteiskunnan pitkäjänteistä kehittymistä ja uudistumista. Konserni noudattaa toiminnassaan kestävän kehityksen periaatteita mm. painottaen ympäristövastuullisuutta ja energiatehokkaita ratkaisuja. Konserni vastaa myös osaltaan ilmastonmuutoksen haasteisiin edistämällä liikennejärjestelmän yhteentoimivuutta, sujuvuutta ja liikenteen päästöjen vähentämistä.

Kaikissa konsernin yhtiöissä yritysvastuu on tiiviisti integroitu osaksi liiketoimintaa ja yritysvastuuta johdetaan tavoitteellisesti. Yritysvastuun johtamisen järjestämisestä, sen integroimisesta osaksi liiketoimintaa ja siitä raportoinnista vastaa konsernin emoyhtiön ja sen tytäryhtiöiden hallitukset.

Yhtiömuotoinen toiminta lisää läpinäkyvyyttä liikenteenohjaus- ja hallintapalvelujen tuottojen, kustannusten ja pääoman käytön osalta. Konserniyhtiöt julkistavat tilinpäätöksensä, tiedot palvelujen käytöstä ja kyvystä vastata asiakastarpeisiin konsernin verkkosivuilla sekä viestivät muutoinkin avoimesti suunnitelmistaan kehittää konsernin palveluja.

Suomalaisen liikennemarkkinan kilpailukyyn kasvattaminen

Traffic Management Finland Oy:n sekä liikenteenohjauskonsernin liikennemuotokohtaisten tytäryhtiöiden tulee aktiivisesti hakea kumppanuuksia ja rakentaa yhteistyöverkostoja, joiden kautta vahvistetaan kansainvälisesti kilpailukykyisten liikennealan liiketoimintaekosysteemien kehittymistä Suomeen. Aktiivisilla kumppanuuksilla sekä tutkimusalan, julkisen sektorin ja yksityisen sektorin välisellä, tiiviillä yhteistyöllä vauhditetaan markkinaehtoisten tuotteiden ja palvelujen kehitystä sekä edistetään toimialan yritys- ja vientivetoista kasvua. Aktiivisten kumppanuuksien kautta konserni vauhdittaa markkinaehtoisten tuotteiden ja palvelujen kehitystä sekä edistää toimialan yritys- ja vientivetoista kasvua.

Konserni ja sen yhtiöt myötävaikuttavat oman liiketoiminnan ja yhteistyön kautta vahvan ja myönteisen kehitystrendin aikaan saamiseen, jossa liikenteen ekosysteemin onnistuneet avaukset houkuttelevat lisää toimijoita ja asiakkaita sekä parantavat liikennealan yritysten toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä. Kehityksen tueksi konserni tuottaa uuden tyyppisiä

liikenteenohjauksen ja –hallinnan palveluja markkinaehtoisesti asiakastarpeiden pohjalta yhteistyössä muiden yritysten ja toimijoiden kanssa.

Palvelujen tuottamiseen tarvittavat resurssit, kuten investoinnit, tulee konsernissa suunnitella ja toteuttaa asiakkaiden ja kannattavuuden ehdoilla.

Konsernin tulee aktiivisesti kehittää uudenlaisia alustaratkaisuja, jotka tukevat liikennetietojen nykyistä laaja-alaisempaa jakamista ja hyödyntämistä sekä uuden datapohjaisen palveluliiketoiminnan syntyä. Alustoilla haetaan potentiaalia uudelle alustalle. Alustaratkaisujen kehittämisessä konsernin tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, miten uutta teknologiaa voidaan parhaiten hyödyntää ihmisten ja yritysten tarpeiden täyttämiseen.

Konserni jalostaa liikennetietoa ja saattaa sitä keskeisten tarvitsijoiden saataville oikeassa muodossa ja oikeaan aikaan. Tavoitteena on laajentaa liikennetiedon hyödynnettävyyttä uusien digitaalisten palveluiden ja palvelumarkkinoiden synnyttämiseksi sekä edesauttaa innovaatio- ja palvelualustojen kehittymistä ja madaltaa uusien yrittäjien alalle tulon kynnystä.

Konserni hyödyntää innovatiivisia hankintoja tarjoten muille liikennealan toimijoille kehittämisympäristön uusien ratkaisujen kokeiluun ja tuotteistamiseen. Onnistuneilla kehityshankkeilla helpotetaan ja nopeutetaan yritysten etenemistä kansainvälisille markkinoille. Tiiviillä ja vahvasti vuorovaikutteisella yhteistyöllä pyritään päämäärätietoisesti kasvattamaan liikenteen kokonaismarkkinaa, josta kasvun myötä riittäisi enemmän jaettavaa kaikille alan toimijoille.

Traffic Management Finland Oy:n ja konsernin liikennemuotojen tytäryhtiöiden tulee toimintansa kehittämisessä pyrkiä suosimaan avoimeen lähdekoodiin ja avointen rajapintojen hyödyntämiseen perustuvia teknisiä ratkaisuja ja toimintamalleja. Liikennealan yleisen kehityksen vauhdittamiseksi konsernin tulee osallistua alan toimijoille ja kehittäjäyhteisöille tarjottavien rajapintapalveluiden sekä kehittäjä- ja neuvontapalveluiden kehittämiseen ja tuottamiseen.

Riskienhallinta

Traffic Management Finland -konsernin liiketoiminnan yritys vastuuriskit on tunnistettu sekä oman toiminnan että tuotannollisten arvoketjujen ja –verkkojen osalta, ja riskit on liitetty osaksi konsernin ja sen yhtiöiden riskienhallintajärjestelmiä.

Konserni toimii siten, että liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden ja turvallisuuskulttuurin korkea taso varmistetaan ja että toiminnan jatkuvuus turvataan kaikissa turvallisuustilanteissa. Konsernin tulee edelleen kehittää turvallisuus- ja turva-asioiden riskienhallintaa.

Konsernin tulee huolehtia viranomaisten salaisiksi määrittämien tietojen sekä liikesalaisten tietojen tietosuojasta.

Konsernin tulee erityisesti varmistaa tehokas ja korkeatasoinen tietoturva.

Konsernin tulee huolehtia erityisesti siitä, että sen käyttämät laitteet, tietojärjestelmät ja ohjelmat ovat toimintavarmoja ja tietoturvallisia. Konserni varautuu kyberuhkiin muun muassa tehostamalla tietomaisuuden hallintaa sekä mahdollistamalla laaja-alaiset panostukset tietoturvan kehittämiseen.

Yhtiö voi harjoittaa yhtiöjärjestyksen mukaisilla muilla toimialoilla liike- ja sijoitustoimintaa, joka on liiketaloudellisesti perusteltua ja kilpailuoikeudellisesti hyväksyttävää. Muun liike- ja sijoitustoiminnan tulee soveltua yhteen yhtiön erityistehtävien kanssa. Yhtiön investoinnit, muut sitoumukset sekä rahoitus-, toiminnalliset ja muut riskit eivät saa heikentää yhtiön mahdollisuuksia toteuttaa erityistehtäviä.

Konserni vastaa oman toimintansa ja omaisuutensa vakuuttamisesta.